

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Modesti Tavbengall Apologeticus Adversus Umbras Oratij Melliti

Hansiz, Marcus

Pragæ, 1723

Caput XXVI. Quam affectatus & insulsus Causæ Petrinorum Patronus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39569

CAPUT XXVI.

Quam affectatus & insulsus Cause Petrinorum Patro- nus.

REvertor ad te rursum Mellite : Est , quod paucis ex te perconter id, quod jam alias sum percontatus ; nempe quid tantum causæ rationabilis fuerit , ut hoc secundi foetus carcinoma effunderes in lucem ? Societati JESU detrahere ? Hoc certe rationabile non erat , nedum Religiosum : Finem quæro pium aliquem , tuæque Asceti, ac Theologiæ, qua conscientiam liberet, congruentem. Ultio si tibi proposita, aut si studium infamandi fuit , hunc tute vides pium- Asceticum, aut, Theologicum finem non esse. Quid igitur ?

Veniam jam ad propositum, in quo minime fallor, tuum : Unum erat, quod prætexebas, atque in fronte ferebas, videlicet Illustrissimi Status Petrini , adversum calumnias Jesuitæ defensio. Institutum sane plausibile hæctenus, & inter gloriolæ tuæ spolia, ut tibi videtur, minime postremum : gaudebas eo, quo adusque sibi litem nemo intenderet. Quid in posterum ; prudentiorum, quam tu sis, iudicium esto. Aliter & intercutaneus propriusque tibi
finis

finis erat (ne quæso, neges : nimium enim unguis ex hoc agnello eminent) erat, inquam, ut campum areamque haberes, in qua posses, quod antea cœperas, & ob ubertatem conquistæ materiæ, nondum unius libelli angustiis complecti poteras, tuum fœnum & stramenta tua contra Societatem JESU in solem producere; in quo præter tuam, credo mentem evenit, quod nonneminem cupido incesserit, capescendi munus tritulantis. Tu tibi de messe plane opulenta plaudebas, cujus fructum in brevi esses ex hominum judicijs capturus. Et erant, qui nihil ultra Speciem cernentes Cererem tuam adeo propitiam in cœlum ferebant, factam tibi ex aliena fama, id est agro, quem secaveras, messem tam uberem gratulabantur; atque hic tu tibi jam plene laudum horrea somniabas, in annos plurimos suffectura. In quo quam valde falsus sis, ipsemet vides. Excussi paleas tuas; nihil inveni præter acervum loliginis, & denique paleas, quas tu ad fumum ciendum providè comparasti; ego eas cui cui libuerit, libens volensque relinquo, certus, quod alicubi nullo damno publico, ut merentur, computrescent.

Cæterum ut ad primum de consilio tuo pro Petrinis perorandi, redeam, duo miror : Primum quod nomen tuum, ex quo procul dubio gravissimum pondus erat accessurum libello, suppresseris, scilicet vir humillimus & gloriæ captandæ nullo pacto adductus. An forte puduit? puduit enimvero; sed illud imperite, quod pudori tuo velum non tale prætenderis, quo, qui inspicerent, te agnoscere prohiberentur. Undique pates : hac & illac teneris; nemo est, qui libellum tuum priorem vel obiter lincerit, & hunc posteriorem viderit, non continuo volucrum ex plumis & cantu agnoscat. Quin, credo, ægerrime te laturum, si quis partum adeo nobilem alteri cuiquam, præterquam tibi, attribueret; scribi te in fronte puduit, agnosci non puduit:

N

accu-

acutum nempe ingenium, ut & ob libelli fabricam laudareris, & modestiæ laudem non amitteres. Frustra, mihi crede, laudem hic quæris modestiæ; jam ita præscripsisti ut si ex alio indicio non agnoscereris, ex ipsa scribendi immoderatione, velut ignis ex fumo, patefieres: Quod si occultus esse revera vis imposterum, scribe mature: nemo de te suspicabitur, ne quidem, si nomen tuum addideris.

Est autem, ut ex te quæram, an te revera puduerit hujus opusculi, an non? Nam si te puduit istius, cur non puduit primi? Si non puduit, cur nomen non addidisti, cum extet in primo? Hic vero tuo more dicam: quo me vertam, nescio: Hocne putem, quod latere volueris ex ingenti scilicet, ob quam te libenter celebrarem, humilitate? Quid igitur nec stylum, nec methodum, nec cogitationes, nec genium illum tuum ex omnibus vocibus elucentem, nisi interdum (& tunc per summam affectionem) immutasti? nonnunquam etiam, ut es, græculus apparere voluisti. Ego si latere me serio vellem, callidius certe & providentius rem instituerem. Anne autem tu vir Jesuitarum mastix ac terror latere voluisti? Quem timebas? Jesuitas? De his jam antea triumphum agens cum acclamatione capitolium ingressus es; illi post te manibus post terga vincti. Ægide videlicet jam dudum a Pallade donatus es, cujus vel Aspectu quem tu non facias obrigescere? tomos tu tuos anecdotorum, unum a dexteris, a sinistris alterum tertium super pectus obtendis. Sit, ut quisquam te ausit impetere. Habes & caput tuum & cerebrum adeo prorsus obtectum & absconsum, ut nusquam appareat. Quis igitur tibi tali tamque loricate vim afferat? nec desunt tela: nodis abundas, quos tu cum in primo, adeo liberaliter intorseris, nullum tamen es in secundo passus defectum.

Quid igitur latere voluisti ? an ut homines prudentes ludibrium faceres, quibus tu, dum undique agnosceris, te tamen non esse ipsam persuadere voluisti ? cœcos putas, an stupidos ? scilicet hoc tu provide curabas, ut convinci saltem manifeste non posses. Hoc autem quid metuebas convinci te puduit authorem cur ? Si libellus est e decoro compositus, convinci authorem cur pudeat ? Si scœdus est, si indignus te, si indignus conditione, quam profiteris, tua, cur edidisti ? Sic tu, credo, ingenuus es, ut partum etiam ipse tuum jam prædamnaris ? at si prædamasti, cur edidisti ? bono, credo, publico : cui bono ? Defendendis Petrinis ? Hoc autem si plausibile, si honestum, si præclarum erat, nomen cur non addidisti ? adeo hæc gloriam avversaris, qui & depingi te cures, & aspici te, & in oculis ferri, & velut Apollo Delphicus in Musarum sedibus apparere cupias : Credo, quod & illuminari effigiem tuam dudum curaveris. Si mihi hoc munus demaudare non pigeat, habebis, qui te vivis expingat coloribus. Illuminare autem te quis possit, qui alioqui totus quantus es merum lumen gloriæ ? Qui vero alibi effigiem plane tuam appingi voluisti, cur in hoc opusculo ne quidem nomen addidisti ?

Forte gloriam hujus libelli Petrinis noluisse præripere ? Beneficium nempe tu plenum exhibere ijs voluisti, ut & defenderentur a te & ornarentur a te editione librorum. Quam vero tu gloriæ tuæ prodigus ? Satis erat, si defenderes, quid erat, ut libelli scripti nomen tam liberaliter impertireris ? Imo, mi bone, si volebas defendere, quid erat, ut libelli scripti dedecus ijsdem appingeres ? Quis, quæso, erit ex Statu illo Apostolico, qui se authorem tui commatis dici æquo animo sit laturus ? nisi si quisquam sit, qui se dici fabulatorem, calumniatorem, græcatorum, Sycaphantam patienter ferat. Honorem tu ijs facere

scilicet volebas, si fabulatores, si calumniatores, si græcatores, si Sycophantas faceres. Ego sane, si petrinus essem, gratiam tibi pro hoc Xenio nequaquam haberem. Tibi juberem habere crepundia : Si struere Petrinus, defensionem meam cuperem, ope sane non indigerem tua: nisi forte tu illud artium monopolium sis, ex quo viros te innumeris capitibus potiores doctioresque ditari oporteat, Quis judicij tui inopiam omni libelli parte palpabilem? Quis impotentiam animi ad extrema quæque scommata proruentem? Quis mendacia & calumnias sustinere tuas aut præstare in animum inducet? Hoc tu carcinoma Petrinis appingere? hunc tu partum alienæ matri supponere? hanc tu speciosam imaginem consilijs tuis præstruere? alieno nomine tuas ineptias exornare? Quid cogitasti? Quid molitus es? ut credamus homines, homines, inquam, ut spero, non plane fatui, non cæci, non omnium omnino rudissimi; tu hominibus hoc persuadere? Postquam scilicet in manibus est libellus tuus primus, polliquam & verba & sententias, & omnem tuam faciem ex primo in secundum transtulisti.

Sed quid ego hæc multis? vel te libelli hujus secundi pudet, vel non pudet? Si pudet, cur primum ei plane geminum edidisti? & primum edidisti? Si non pudet, non habebis ingratum, quod eundem tibi attribuam. Atque vero seu ingratum sit, seu gratum tibi, hoc certe manifestum, te, si parens non sis, Avum esse; tu origo prima calumniarum, tu antesignanus, tu signifer, tu fons, ex quo rivus hic sæculentus effluxit; igitur libellus primus tibi erit filius, posterior quid nisi nepotulus? tu probrosus in filio, probrosior in nepote: Quippe quod parens unum tantum, nunc avus duos etiam numeros infaulti commatis descendentes. Cæterum tu mihi certe id veniæ non habebis,

bebis, ut sola nominis tui occultatione, Jesuitas calumniandi licentiam sis redempturus. Enimvero sic tibi denuncio: Quidquid in posterum hoc in genere in Jesuitas, aut Soterium eruperit; ex te repetetur. Tu signum iniquissime sustulisti, tu classicum cecinisti, tu te Ducem exemplo, tu, quod notum est, hortatu, stimulationeque præstitisti, tu aciem, tu subsidia, tu typos instruxisti, quæ tu certe, quod mihi promptum erit, impune non feres. Et mihi, quod alias tibi dixi, Archivia provinciarum, historiæque anecdotæ in subsidium venient, tanto certamine expeditiore, quanto felicius instrumentis abundo.

